

NAVODILA AVTORJEM

Revija: **Zdravstveno varstvo (ZV)** ISSN 0351-0026 (tiskana izdaja) / **Slovenian Journal of Public Health (SJPH)**
ISSN 1854-2476 (elektronska izdaja)

Navodila so v skladu z Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals. Popolna navodila so objavljena v N Engl J Med 1997; 336: 309-15 in v Ann Intern Med 1997; 126: 36-47 in na spletni strani <http://www.icmje.org>.

ETIČNI STANDARDI

Uredništvo sprejema v obdelavo le članke s širšo mednarodno javnozdravstveno tematiko, ki še niso bili in ne bodo objavljeni drugje. Dele članka, ki so povzeti po drugi literaturi (predvsem slike in tabele), mora spremljati dovoljenje avtorja in založnika prispevka, da dovoli naši reviji reprodukcijo.

Oddan rokopis morajo prebrati vsi avtorji in se z njegovo vsebino strinjati.

Raziskave na ljudeh (vključno s človeškimi materiali in osebnimi podatki) morajo biti izpeljane v skladu s Helsinško deklaracijo in potrjene s strani nacionalne etične komisije. V izjavi na koncu rokopisa morajo avtorji podati izjavo o etiki raziskav na ljudeh, ki mora vsebovati ime etične komisije in referenčno številko obravnave. Poročanje o raziskavah na ljudeh brez potrdila etične komisije zahteva dodatno razlago v poglavju o metodah dela. Na zahtevo Uredništva je avtor dolžan predložiti vso dokumentacijo o obravnavi raziskovalne etike njegovega rokopisa. Uredništvo si pridržuje pravico, da kontaktira etično komisijo.

Prav tako morajo avtorji, ki poročajo o ljudeh ali posredujejo javnosti njihovo slikovno gradivo, pridobiti dovoljenja vseh sodelujočih, da se z vključitvijo v raziskavo strinjajo (v primeru otrok so to starši ali skrbniki). Izjavo o pridobitvi teh dovoljenj morajo avtorji podati v poglavju o metodah dela. Uredništvo si pridržuje pravico vpogleda v to dokumentacijo.

Raziskave na živalih morajo biti izpeljane v skladu z navodili "Animal Research: Reporting In Vivo Experiments" (ARRIVE) in potrjene s strani nacionalne etične komisije. V poglavju o metodah dela in v izjavi na koncu rokopisa morajo avtorji podati izjavo o etiki raziskav na živalih z veljavno številko dovoljenja.

V izjavi na koncu rokopisa morajo biti zapisani morebitni finančni ali drugi interesi farmacevtske industrije ali proizvajalcev opreme ter inštitucij, povezanih z objavo v ZV/SJPH.

Avtorji morajo na koncu rokopisa zapisati sledeče izjave:

CONFLICTS OF INTEREST (The authors declare that no conflicts of interest exist.)

FUNDING (The study was financed by ...)

ETHICAL APPROVAL (Received from the... ali opis etičnega vidika raziskave)

PLAGIATI

Kadar uredništvo ugotovi, da je rokopis plagiat, se rokopis takoj izloči iz uredniškega postopka. Plagiatorstvo ugotavljamo s programom za odkrivanje plagiatov CrossCheck plagiarism detection system.

ELEKTRONSKA ODDAJA PRISPEVKA

Priporočamo uporabo videoposnetka z navodili za avtorje. Prispevke oddajte v elektronski obliki s pomočjo spletne aplikacije Editorial Manager, ki se nahaja na spletnem naslovu <http://www.editorialmanager.com/sjph/>. V uredništvo sprejemamo po pošti le še Izjave o avtorstvu in avtorskih pravicah, ki zahtevajo lastnoročni podpis. Prosimo, da jih pošljete hkrati z elektronsko oddajo prispevka na naslov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, za revijo Zdravstveno varstvo, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana.

V spletno uredniško aplikacijo se prijavite kot 'avtor'. Prva prijava zahteva vnos podatkov o avtorju, vse naslednje prijave pa le še vnos podatkov za prijavo, ki jih na svoj elektronski naslov prejmete po prvi prijavi v sistem.

Po uspešni prijavi izpolnite vsa zahtevana strukturirana polja. Potrdite izjavo, da vaš prispevek še ni bil objavljen ali poslan v objavo kakšni drugi reviji, da so prispevek prebrali in se z njim strinjajo vsi avtorji, da so raziskave na ljudeh oz. živalih opravljene v skladu z načeli Helsinško-Tokijske deklaracije oz. v skladu z etičnimi načeli.

Avtorji, ki v objavo pošiljate raziskovalno delo, opravljeno s pomočjo nekega podjetja, to navedite na koncu rokopisa v izjavi o financiranju. Navedete lahko tudi do dva neželena recenzenta.

Polje 'Author Comments' je namenjeno obveznemu vnosu dveh informacij: 1. opis novosti, ki jih vaš rokopis prinaša na področju javnega zdravja in 2. predlog treh recenzentov z imeni, nazivi, e-naslovi in zaposlitvijo. Navedete lahko tudi do dva neželena recenzenta.

Podatke o avtorju in soavtorjih vnesite kar se da natančno in popolno. Naveden naj bo korespondenčni avtor (s polnim naslovom, telefonsko številko in elektronskim naslovom), ki bo skrbel za komunikacijo z uredništvom in ostalimi avtorji.

Jezik prispevka je angleščina. Objavljamo izvirne znanstvene članke, sistematične pregledne znanstvene članke, metodologije raziskav in vabljeni uvodnike. Pri izvirnih, metodoloških in sistematičnih preglednih znanstvenih prispevkih morajo biti naslov, izvleček in ključne besede prevedeni tudi v slovenščino.

Naslov, ključne besede in izvleček se oddajajo dvojezično v angleščini in slovenščini v strukturirana polja. Posebno polje za zapis v drugem jeziku obstaja le za izvleček, preostale podatke vnesite v obeh jezikih v ustrezno isto polje. Prvi izvleček je vselej v angleškem jeziku (do 250 besed - sistem vam besede sproti šteje), drugi pa v slovenskem jeziku (razširjen izvleček - do 400 besed).

Po vnosu strukturiranih podatkov oddajte še priponko - rokopis (od 1 Uvod naprej), ki ne sme zajemati podatkov, ki ste jih vnesli že pred tem v strukturirana polja, zlasti ne podatkov o avtorjih. Ime datoteke ne sme vključevati avtorjevih osebnih podatkov, prav tako ne imen ustanov, vključenih v pripravo rokopisa. Grafično in slikovno gradivo je kot ves rokopis v angleškem jeziku. Vključite ga v besedilo na mesto, kamor le-to sodi in ga opremite z naslovom. Oddate torej le en sam dokument, eno priponko. V Wordu uporabite možnost Postavitve strani/Številke vrstic (tako bo na robu vsake vrstice dokumenta dodana številka vrstice).

Pri oddaji sledite napotkom, ki vam jih ponuja sistem, pomagata pa si lahko tudi z 'Editorial Manager's Tutorial for Authors'.

Sistem najbolje deluje, če uporabljate zadnjo različico Acrobat.

Če pri oddajanju rokopisa naletite na nepremostljive težave, se za pomoč obrnite na naslov uredništva: zdrav.var@nijz.si.

V nadaljevanju podajamo še nekaj natančnejših napotkov.

ROKOPIS

Besedila naj bodo napisana z urejevalnikom Word for Windows 97-2003. Robovi naj bodo široki najmanj 25 mm. Znanstveni članki naj imajo naslednja poglavja: uvod, metode, rezultati, razpravljanje in zaključek. Uvodniki in sistematični pregledni članki so lahko zasnovani drugače, vendar naj bo razdelitev na poglavja in podpoglavja jasno razvidna iz velikosti črk naslovov. Poglavja in podpoglavja naj bodo številčena dekadno po standardu SIST ISO 2145 in SIST ISO 690 (npr. 1, 1.1, 1.1.1 itd.).

DOLŽINA PRISPEVKOV

Zahtevana dolžina prispevka je za vabljen uvodnik od 250 do 1000 besed, za znanstveni članek (originalni, metodološki ali sistematični pregledni) pa od 2000 do 4500 besed s slikovnim gradivom in literaturo vred. Revizija sme obsegati 5000 besed.

NASLOV IN AVTORSTVO

Naslov v angleškem in slovenskem jeziku naj bo kratek in natančen, opisen in ne trdilen (povedi v naslovih niso dopustne). Navedena naj bodo imena piscev z natančnimi akademskimi in strokovnimi naslovi ter popoln naslov ustanove, inštituta ali klinike, kjer je delo nastalo. Avtorji morajo izpolnjevati pogoje za avtorstvo. Prispevati morajo k zasnovi in oblikovanju oz. analizi in interpretaciji podatkov, rokopis morajo intelektualno zasnovati oz. ga kritično pregledati, strinjati se morajo s končno različico rokopisa. Samo zbiranje podatkov ne zadostuje za avtorstvo. Deljeno prvo avtorstvo je dovoljeno za največ dva avtorja.

IZVLEČEK IN KLJUČNE BESEDE

Izvleček v angleškem in slovenskem jeziku naj bo pri znanstvenem in metodološkem članku strukturiran in naj ne bo daljši od 250 besed v angleščini in 400 besed v slovenščini, izvlečki ostalih člankov so lahko nestrukturirani. Izvleček naj vsebinsko povzema in ne le našteva bistvene vsebine dela. Izogibajte se kraticam in okrajšavam. Napisan naj bo v 3. osebi.

Izveček znanstvenega članka naj povzema namen dela, osnovne metode, glavne izsledke in njihovo statistično pomembnost ter poglavitne sklepe (struktura IMRC - Introduction, Methods, Results, Conclusions).

Navedenih naj bo 3-10 ključnih besed, ki nam bodo v pomoč pri indeksiranju. Uporabljajte izraze iz MeSH - Medical Subject Headings, ki jih navaja Index Medicus.

KATEGORIJA PRISPEVKA

Kategorijo prispevka predlaga z vnosom v ustrezno polje avtor sam, končno odločitev pa sprejme urednik na osnovi predlogov recenzentov. Objavljamo izvirne znanstvene članke, metodološke članke, sistematične pregledne znanstvene članke in vabljenе uvodnike.

REFERENCE

Avtorjem priporočamo, da pregledajo objavljene članke na temo svojega rokopisa v predhodnih številkah naše revije (za obdobje zadnjih pet let).

Vsako navajanje trditve ali dognanj drugih morate podpreti z referenco. Reference naj bodo v besedilu navedene po vrstnem redu, tako kot se pojavljajo. Referenca naj bo navedena na koncu citirane trditve. Reference v besedilu, slikah in tabelah navedite v oklepaju z arabskimi številkami ((1), (2, 3), (4-7)). Reference, ki se pojavljajo samo v tabelah ali slikah, naj bodo oštevilčene tako, kot se bodo pojavile v besedilu. Kot referenc ne navajajte izvlečkov in osebnih dogovorov (slednje je lahko navedeno v besedilu). Seznam citirane literature dodajte na koncu prispevka. Literaturo citirajte po priloženih navodilih, ki so v skladu s tistimi, ki jih uporablja ameriška National Library of Medicine v Index Medicus. Uporabljajte numerično citiranje. Imena revij krajšajte tako, kot določa Index Medicus (popoln seznam na naslovu URL: <http://www.nlm.nih.gov>).

Navedite imena vseh avtorjev, v primeru, da je avtorjev šest ali več, navedite prvih šest avtorjev in dodajte et al.

Če ima članek/knjiga DOI številko, jo mora avtor navesti na koncu reference.

PRIMERI ZA CITIRANJE LITERATURE

primer za knjigo:

1. Anderson P, Baumberg P. Alcohol in Europe. London: Institute of Alcohol Studies, 2006.
2. Mahy BWJ. A dictionary of virology. 2nd ed. San Diego: Academic Press, 1997.

primer za poglavje iz knjige:

3. Urlep F. Razvoj osnovnega zdravstva v Sloveniji zadnjih 130 let. In: Švab I, Rotar-Pavlič D, editors. Družinska medicina. Ljubljana: Združenje zdravnikov družinske medicine, 2002:18-27.
4. Goldberg BW. Population-based health care. In: Taylor RB, editor. Family medicine. 5th ed. New York: Springer, 1999:32-6.

primer za članek iz revije:

5. Florez H, Pan Q, Ackermann RT, Marrero DG, Barrett-Connor E, Delahanty L, et al. Impact of lifestyle intervention and metformin on health-related quality of life: the diabetes prevention program randomized trial. J Gen Intern Med. 2012;27:1594-601. doi: 10.1007/s11606-012-2122-5.

primer za članek iz revije, kjer avtor ni znan:

6. Anon. Early drinking said to increase alcoholism risk. Globe. 1998;2:8-10.

primer za članek iz revije, kjer je avtor organizacija:

7. Women's Concerns Study Group. Raising concerns about family history of breast cancer in primary care consultations: prospective, population based study. Br Med J. 2001;322:27-8.

primer za članek iz suplementa revije z volumnom in s številko:

8. Shen HM, Zhang QF. Risk assessment of nickel carcinogenicity and occupational lung cancer. Environ Health Perspect. 1994;102(Suppl 2):275-82.
9. de Villiers TJ. The role of menopausal hormone therapy in the management of osteoporosis. Climacteric. 2015; 18(Suppl 2):19-21. doi: 10.3109/13697137.2015.1099806.

primer za članek iz zbornika referatov:

10. Sugden K, Kirk R, Barry HC, Hickner J, Ebell MH, Ettenhofer T, et al. Suicides and non-suicidal deaths in Slovenia: molecular genetic investigation. In: 9th European Symposium on Suicide and Suicidal Behaviour. Warwick: University of Oxford, 2002:76.

primer za magistrske naloge, doktorske disertacije in Prešernove nagrade:

11. Shaw EH. An exploration of the process of recovery from heroin dependence: doctoral thesis. Hull: University of Hull, 2011.

primer za elektronske vire:

12. EQ-5D, an instrument to describe and value health. Accessed January 24th, 2017 at: <https://euroqol.org/eq-5d-instruments/>.

TABELE

Tabele v angleškem jeziku naj bodo v besedilu prispevka na mestu, kamor sodijo. Tabele naj sestavljajo vrstice in stolpci, ki se sekajo v poljih. Tabele oštevilčite po vrstnem redu, vsaka tabela mora biti citirana v besedilu. Tabela naj bo opremljena s kratkim angleškim naslovom. V legendi naj bodo pojasnjene vse kratice, okrajšave in nestandardne enote, ki se pojavljajo v tabeli.

SLIKE

Slike morajo biti profesionalno izdelane. Pri pripravi slik upoštevajte, da gre za črno-beli tisk. Slikovno gradivo naj bo pripravljeno:

- črno-belo (ne v barvah!);
- brez polnih površin, namesto tega je treba izbrati šrafure (če gre za stolpce, t. i. tortice ali zemljevide);
- v linijskih grafih naj se posamezne linije prav tako ločijo med samo z različnim črtkanjem ali različnim označevanjem (s trikotniki, z zvezdicami...), ne pa z barvo;
- v grafih naj bo ozadje belo (tj. brez ozadja).

Črke, številke ali simboli na sliki morajo biti jasni, enotni in dovolj veliki, da so berljivi tudi na pomanjšani sliki.

Ročno ali na pisalni stroju izpisano besedilo v sliki je nedopustno.

Vsaka slika mora biti navedena v besedilu. Besedilo k sliki naj vsebuje naslov slike in potrebno razlago vsebine. Slika naj bo razumljiva tudi brez branja ostalega besedila. Pojasniti morate vse okrajšave v sliki. Uporaba okrajšav v besedilu k sliki je nedopustna. Besedila k slikam naj bodo napisana na mestu pojavljanja v besedilu.

Fotografijam, na katerih se lahko prepozna identiteta bolnika, priložite pisno dovoljenje bolnika.

MERSKE ENOTE

Naj bodo v skladu z mednarodnim sistemom enot (SI).

KRATICE IN OKRAJŠAVE

Kraticam in okrajšavam se izogibajte, izjema so mednarodno veljavne oznake merskih enot. V naslovih in izvlečku naj ne bo kratic. Na mestu, kjer se kratica prvič pojavi v besedilu, naj bo izraz, ki ga nadomešča, polno izpisan, v nadaljnjem besedilu uporabljano kratico navajajte v oklepaju.

UREDNIŠKO DELO

Prispelo gradivo z javnozdravstveno tematiko mednarodnega pomena posreduje uredništvo po tehnični brezhibnosti v strokovno recenzijo trem mednarodno priznanim strokovnjakom. Recenzijski postopek je dvojno slep. Po končanem uredniškem delu vrnemo prispevek korespondenčnemu avtorju, da popravke odobri in upošteva. Popravljen čistopis vrne v uredništvo po spletni aplikaciji Editorial Manager. Uredništvo dopušča obravnavo največ treh revizij. Če tretja revizija rokopisa ne upošteva vseh pripomb recenzentov, se rokopis umakne iz uredniškega postopka. Sledi jezikovna lektura, katere stroške krije založnik. Med redakcijskim postopkom je zagotovljena tajnost vsebine prispevka. Avtor dobi v pogled tudi prve, t. i. krtačne odtise, vendar na tej stopnji upoštevamo samo še popravke tiskarskih napak. Krtačne odtise je treba vrniti v treh dneh, sicer menimo, da avtor nima pripomb.

V uredništvu se trudimo za čim hitrejši uredniški postopek. Avtorji se morajo držati rokov, ki jih dobijo v dopisih, sicer se lahko zgodi, da bo članek odstranjen iz postopka.

Morebitne pritožbe avtorjev obravnava uredniški odbor revije.

Za objavo članka prenese avtor avtorske pravice na Nacionalni inštitut za javno zdravje kot založnika revije (podpiše Pogodbo o avtorstvu in avtorskih pravicah). Kršenje avtorskih in drugih sorodnih pravic je kaznivo.

Prispevkov ne honoriramo. Od januarja 2023 revija ZV zaračunava stroške objave člankov v znesku 560,00 EUR (z vključenim 22 % DDV). DDV se obračuna skladno z zakonodajo. Strošek mora biti plačan po sprejemu rokopisa v objavo in pred samo objavo. Za več informacij v zvezi s plačilom objave se prosim obrnite na uredništvo revije ZV (zdrav.var@nijz.si).

Avtor dobi izvod tiskane revije, v kateri je objavljen njegov članek.